

ELOFIZETES
 HELYBEN ÉS VIDEKEN
 Egy évre ... 150 Lei.
 Fél évre ... 75 Lei.
 Egy negyed évre 37-50 Lei.
 Egy órára ... 12-50 Lei.

Nyilttéri közlemények
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG
 Aradi Beszélő Egyesület
 vasúti palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 857.
KIADÓHIVATAL
 Aradi Nyomda Részvény
 Társaság.
 Bulvardul Regele Ferdi
 and I. (József) 10h-ut 22
 TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, október 12

A korona utólagos beváltása

BUCURESTI. A pénzügyminiszterium az utólagos koronabeváltásokról a következőket hozta köztudomásra: 1. A bejelentett összegben felüli többletek beváltása meg van engedve, de csak azzal a feltétellel, hogy a pénz eredete kellően igazolva legyen és pedig a kereskedők részéről kereskedelmi adás-vételi okiratokkal; a bankok részéről pedig hitellevelekkel. A beváltás szintén hatvan százalék nyugta ellenében történik. A beváltandó összeg megállapítása után, az illető hatóság az első nyugtákat bevonja és helyettük újakat ad ki az utólagosan beváltott összegek be tudásával. 2. Azok a negyven százalékos nyugták és tízezer koronásokról szóló nyugták, amelyek közhatóságok birtokában vannak, azonnal és teljes összegükben kifizetendők. Közhatóságok alatt értendők az állami, megyei, községi és egyházi hatóságok. 3. A parasztek adásvételi ilteteiből származó koronátöbbletek a bejelentésnek előzetes alapos megvizsgálása után szintén a fenti arányban váltandók be. A parasztek is kötelesek a többlet eredetét kimutatni. Igazolványukat a községi hatóságok adják ki. 4. Az utólagos beváltás iránti kérések október 15-ig nyújthatók be. A megkésett kérések nem fogják figyelembe venni. A beváltást Brassóban, Nagyszebenben, Kolozsváron, Temesváron és Nagyváradon fogják lebonyolítani egy bizottság ellenőrzése mellett. Utóbbiban a pénzügyigazgató, mint elnök, a Nemzeti Bank igazgatója és a pénzügyminiszterium egy tanácsosa vesznek részt.

Fegyverszünet a lengyel-orosz fronton.

LYON. Az orosz és lengyel delegátusok, miután a lényegbe vágó kérdések tekintetében meg egyezésre jutottak, a fegyverszüneti szerződést október 5-én aláírták. A hadműveleteket pénteken beszüntették.

MOSZKVA. A fegyverszünet megkötését a lakosságnak dob szóval hirdették ki. Az erőszakos mozgósítottakat azonnal elbocsájtják a katonai szolgálatból és önkéntes csapatokból hatalmas, állandó hadsereget képeznek ki ellenforradalmi tendenciák leküzdésére.

MOSZKVA. A népbiztosok Lenin elnökletével tanácskozást tartottak, amelyen a többek között foglalkoztak Joffenak Rigában tett ajánlással, hogy a béketárgyalásokat, valamint nyugateurópai metropolisban folytassák. Ezen kívül foglalkoztak Románia részvételének kérdésével is és elhatározták, hogy Romániát meghívják a béketárgyalásokra.

Megérkeztek az Amerikában rendelt leiek.

Beszámolt annak idején az Aradi Közlöny arról, hogy a román kormány Amerikában bankjegyeket rendelt. Ezek a bankjegyek, amelyek 10, 25, 50, 200, 2000, 5000 és 10.000 leies címletek, most érkeztek meg Bucuresztbe. A bankjegyek forgalomba hozatalára nézve még nincs megállapodás és pedig azért, mert ezeket a bankjegyeket nem a Banca Nacionala rendelte meg, hanem a kormány. Ugyanis, mint

emlékezetes, a kormány sokáig nem tudott megállapodni a Banca Nacionalával a bankjegy-kibocsátás, privilégiumát illetőleg és így történt az, hogy a kormány kénytelen volt a korona és rubel beváltásához szükséges bankjegyeket megrendelni. Időközben létrejött a megállapodás a bankkal, de hogy most már mi történjék az Amerikából rendelt pénzzel még nem döntöttek.

Andrássy a forradalomról. Érdekességek Tiszáról és Károlyiról

Andrássy Gyula gróf könyvet adott ki, amelynek címe: Diplomácia és világháború. Kifejti, hogy Magyarország nem volt vétke a háború felidézésében, rá mutat azokra, akiket a felelősség terhél: megemlékezik az antant politikai fölényéről, az osztrák-magyar monarchia által elkövetett katonai és külpolitikai hibákról. Érdekesen írja meg Andrássy az 1918. évi október havának utolsó napjait: Midőn a Wekerle-kormány ellen már az utcára akarta a harcot kivinni az ellenzék, akkor Andrássy Tiszával megbeszéléseket folytatott, melyek során előadta, hogy miket tart szükségesnek a politikai helyzet megszüldítésére. Így szó volt a szociáldemokratákkal való együttműködésről, választójogról, gyors békéről. Végül Andrássy azt javasolta Tiszának, hogy hagyja el a minikapartot és vonuljon a háttérbe: Tisza határozatlan magatartást tanusított, elhatározta,

hogy félreáll és mit eddig még sohasem tett, kijelentette, hogy nem fogja akadályozni a választójog újabb terjesztését. Ekkor azonban azt is hangsúlyozta, hogy nem a forradalomtól való félelmében járt így el, mert „forradalomról nem is érdemes beszélni.” Mikor Tiszának ismét szóba hozták a választójogi reformot, azt válaszolta: „ez tönkre teszi Magyarországot!” Tisza kijelentette hogy nem tudna abba belenyugodni, hogy Károlyi legyen a miniszterelnök. Károlyi pedig kereken kijelentette, hogy az ország megvívását csak benne talál. Ez után Andrássy megírja, hogy míg az udvari vonaton tárgyalt a királlyal, az alatt Károlyi Mihály megalakította a Nemzeti Tanácsot, szocialistákból, radikálisokból és saját pártjaiból, minden törvényes alap és felhatalmazás nélkül. Ezzel megszűnt az együttműködés lehetősége.

A szalonta-kisjenői vasútvonal a magyar békeszerződésben.

Már több ízben volt róla szó, hogy Szalonta és Arad között megszágot a közvetlen vasúti összeköttetés pótlására a békeszerződés egyik pontja gondoskodik olyképen, hogy átmenő forgalmat biztosít a vonatoknak Békéscsabán keresztül. Most módunkban van a békeszerződésnek ezt a szakaszát szó szerinti közölni. A békeszerződés V. fejezetének „Bizonyos vasúti vonalakra vonatkozó rendelkezések” címe alatt a 302. cikk többek között ezeket mondja: „A Nagyszalontát Araddal és Kisjenővel Békéscsabán át összekötő vonal magyar területen fekvő szakaszának üzemére vonatkozó egvezmény biztosítani fogja a román vontatással és személyzettel bíró román vonatoknak a magyar területen keresztül minden irányban való közvetlen áthaladását. Mindamellett, ha csak másként nem határoztatik, ez az áthaladási jog véget ér vagy a nagyszalonta-békéscsabai és kisjenő-békéscsabai vonalak közötti teljesen román területen

fekvő vonalösszeköttetés kiépítése után, vagy a jelen szerződés érvénybelépésétől számított tíz évi időtartam leteltével.” Még nem vették igénybe ezt a peagé (áthaladási) jogot a szalonta-békéscsabai szakaszon s a közvetlen összeköttetést létesítő szalonta-kisjenői vasút építése is állig intott tovább a tervezettségben.

Goga — a magyarokról.

Goga Octavian kultuszminiszter az erdélyi magyarságról következőképen nyilatkozott a Neue Erelie Presse munkatársa előtt: — A nemzetiségi és felekezeti iskolákat vissza fogjuk adni és a kormány magyar hivatalnokokat fog oda helyezni, ahol a magyarság van túlsúlyban. Románia megtagadja minden polgárának vallási és kulturális szabadságát. Az állami iskolákban is a tanúelv mindekor a tanuló többségének nyelve lesz. Ami a politikát illeti, mindegyik nemzetiség részt vehet abban, mert a román parlament az általános választójog alapján áll. Mindenesetre szükséges ehhez, hogy a magyarok is közeledjenek.

Take Jónescu Londonban

LONDON. Take Jónescu tegnap este ide érkezett és Balfour külügyminiszternél szállott meg. Románia külügyminiszterét a pályaudvaron Balfour, Milner, Wilson tábornok és más magas személyiségek, ünnepélyesen fogadták. Take Jónescu holnap megbeszélést folytat Llavd-Georggal, azután Albert királlyal, jelenik meg audiencián.

LONDON. Take Jónescu román külügyminiszter tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Stambolinszki bolgár miniszterelnökkel Bulgáriának a kis esztendőben való beépése tárgyában. Az angol kormány a Birmingham palotában holnap a két vendég tiszteletére diszbedet ad.

Felfüggesztett városi tanácsnok

NAGYVÁRAD. A városi közigazgatási bizottság ülésén dr. Popa György prefektus előadta, hogy szeptember 17-én a pénzügyigazgatóság három küldöttjével megvizsgálta a városi adóhivatalt és ott oly nagyfioku mulasztások rendeltenségeit tapasztalt, hogy indítványt éreztet magát arra, hogy Juricskay Barna tanácsos ellen a fegyelmit megelőző vizsgálatot elrendelje és őt állásától felfüggeszse. Előadta még, hogy 18 millió koroná hátralékról van szó és a törvény előírja a biztosítási végrehajtást. Juricskay Barna a háború alatt többrendbeli ingatlant szerzett ugyan, de részben eladta, részben a felesége nevében van. Megbízható értesülés szerint a háború előtt még szegény volt és ő maga mondta, hogy magán üzleti tevékenységet folytatott és abból szerezte a vagyonát. Ez is egyik pontja a fegyelminek, mert az idői hivatalos tevékenysége rovására használta fel. A bizottság a bejelentést tudomásul vette.

Horthy merénlője

BÉCS. Közölték a lapok, hogy Budapesten Horthy Miklós kormányzó ellen merényletet akartak elkövetni és hogy a merényletöket letartóztatták. A merényletök ügyét már hetek óta tárgyalja a budapesti hadbíróóság, annak részletei azonban csak most kerültek a nyilvánosság elé. A merényletet a bécsi emigránsok szervezték, akik az ügy vezetésével Mautner István mérnököt bízták meg és 750000 koronát adtak Mautnernek a költségek fedezésére. Mautner Istvánnak és hűtársainak sikerült Magyarország határain átszurranni. Budapesten Mautner egy volt kommun-feleségénél szállt meg, aki a merénylet társaságát besugta. Mautner és társait elfogták. Mautner bevallotta hümrézsességét. Fölötte a bíróság már döntött is. Kötél általi halálra ítélték, amely ítéletet azonban Horthy kormányzó életfogytiglani fegyházra változtatott. Mautner István mérnök, ki a kommun alatt a budapesti repülőgépgyár termelési biztosja volt, most Váczott a lakatosmihelyben dolgozik.

